Olé lehti

Anna-Maija Reés luo

mikrosta makroa

Marbellassa asuvaa suomalaista kuvanveistäjää kiehtovat luonnon mikroskooppiset yksityiskohdat, jotka muuntautuvat hänen käsissään näyttäviksi teräsveistoksiksi.

Teksti Anna Venejärvi kuvat Anna Venejärvi, Anna-Maija Reés

On helppo ymmärtää, miksi suomalainen **Anna-Maija Reés** on halunnut rakentaa kotinsa ja ateljeensa San Pedro de Alcántaraan, rauhallisen Guadalminan alueen vehreisiin maisemiin. Pohjoismaalaiseen tyyliin talon ikkunat ovat isoja ja tilat avaria, joten luonto ja etenkin valo pääsevät asukkaita lähelle.

Kuvanveistäjä-arkkitehti on suunnitellut kotinsa itse, yhdessä ruotsalaisen diplomi-insinööriaviomiehensä **Bengt-Åke Reésin** kanssa, ja talossa näkyy vaikutteita lukuisista ulkomailla vietetyistä vuosista. Perhe on asunut muun muassa Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa ennen pysyvää kotiutumista Espanjaan.

– Kaikki vierailijat näkevät talon eri tavalla. Jotkut sanovat, että onpa espanjalainen talo ja toiset taas pitävät sitä hyvin suomalaisena, Reés naurahtaa.

Helsinkiläissyntyinen Reés lähti Suomesta jo vuonna 1977 Ruotsiin opiskelemaan arkkitehtuuria. Nykyään hän käy synnyinmaassaan harvoin.

– Silloin ulkomaille lähteminen oli hieman erilaista kuin nykyään: ei ollut internetiä, mistä etsiä tietoa. Serkkuni oli ulkoministeriössä töissä, ja se oli minulle ainoa tapa saada jotain faktatietoa, hän muistelee.

Reésin tarkoituksena oli opiskella viisi vuotta Ruotsissa ja palata sitten Suomeen. Tavattuaan miehensä suunnitelmat kuitenkin muuttuivat. Nuoripari muutti Norjaan, jossa Reés aloitteli arkkitehdin uraansa ja Oslossa syntyi myös heidän ensimmäinen lapsensa.

1989 aviopari kutsuttiin työskentelemään

> *”Silloin (vuonna 1977) ulkomaille lähteminen oli hieman erilaista kuin nykyään: ei ollut internetiä, mistä etsiä tietoa.”*

Anna-Maija Reés on suunnitellut Espanjan talonsa yhdessä miehensä kanssa.

Benahavísiin, Marbellan tuntumaan, mittavan rakennusprojektin tiimoilta. Anna-Maijan mies johti projektia ja hän oli itsekin hankkeessa mukana arkkitehtinä.

– Tulimme tänne siis alun perin työpakolaisina, Reés summaa.

– Ruotsissa oli tuohon aikaan tarjolla vain vähän alan töitä, ja oli onni, että saimme töitä täältä.

Espanjasta löytyi paitsi toimeentulo, myös koti. Pari sai Espanjassa toisen lapsensa, mutta vuonna 1992 he muuttivat Saksaan Lyypekkiin, jossa Reés jatkoi taideopintojaan. Häntä kiinnosti etenkin japanilainen raku-keramiikkatekniikka.

Työtilat etelässä ja pohjoisessa

Ensimmäisen ateljeensa Reés perusti perheen maalaistaloon, Etelä-Ruotsin Hallarödiin, jonne hän teki oman raku-uunin.

Kun perhe päätti vuonna 1997 muuttaa Saksasta takaisin Espanjaan – tällä kertaa pysyvästi – loi hän Marbellan kotiin suuren ateljeetilan, jossa hän pystyy tekemään niin taiteilijan kuin arkkitehdinkin töitä. Pääasiassa Reés on omistautunut taiteelle.

Marbellassa perheen lapset opiskelivat englantilaisessa koulussa. Tytär asuu nyt Lontoossa ja opiskelee äitinsä tavoin arkkitehtuuria. Poika on puolestaan asettunut Ruotsiin. Perheen kieliä ovat ruotsi, suomi ja espanja, ja kaikki puhuvat myös saksaa.

– Lapsillani ei ehkä ole ollut mitään selkeää kotimaata, olemme muuttaneet niin paljon. Euroopan alueella ihmiset liikkuvat nykyään niin paljon, että voimme sanoa olevamme ensisijaisesti eurooppalaisia, Reés pohtii.

– Globaali elämä on sekä hyvästä että pahasta. Se johtaa toisinaan siihen, että menetetään oma identiteetti. Ja jos jossain asuessa tuntuu siltä, että tämä ei oikeasti ole minun paikkani, ei välitetä myöskään yhteiskunnasta. Se on huono asia.

Reés pyörittelee usein mielessään peruskoulun oppitunneilta mieleen jäänyttä ajatusta: välinpitämättömyys johtaa diktatuuriin. Tämä on vaarana, kun ihmiset jatkuvasti vaihtavat paikkaa.

> *”Lapsillani ei ehkä ole ollut mitään selkeää kotimaata, olemme muuttaneet niin paljon.”*

Reés inspiroituu luonnosta.

– Se on looginen ajatus. Jos ihmiset eivät välitä, niin se jolla on valta, tekee mitä haluaa.

Reésin omaan taiteeseen lukuisat muutot ovat kuitenkin vaikuttaneet rikastuttavasti. Uudet paikat ovat antaneet taiteilijalle erilaisia näkökulmia ja ruokkineet luovuutta.

Reés on suuri Italian ystävä, ja ylipäänsä kulttuurit, jotka ovat pohjoismaisen järjestelmällisyyden vastakohtia, kiehtovat häntä.

– Aurinkorannikolla, joka on valtavan kansainvälinen alue, minua on ilahduttanut se, että taiteestani pitävät selvästi hyvin monenlaiset ihmiset. Teoksiani on ollut useaan kertaan esillä

Anna-Maija Reés inspiroituu luonnosta. Hän kokee olevansa onnekas voidessaa nauttia Espanjan valosta ja Pohjois-Euroopan luonnosta.

muun muassa *Puerto Banúsin* Timeless Galleryssa ja vastaanotto on ollut hyvä.

Ympäristössä riittää ammennettavaa

Reésille ikuinen inspiraation lähde on luonto kaikissa muodoissaan, samoin kuin ihmisvartalo. Kun taiteilija matkustaa Espanjasta Ruotsin maaseudulle, näkee hän alueen kauniin ja vehreän luonnon entistäkin lähempää.

– Pidän luonnosta ja teen sen vuoksi mielelläni myös puutarhasuunnittelua. Espanjassa puutarhaprojektit ovat tärkeitä, sillä ihmiset lähes asuvat ulkona ison osan vuodesta.

– Teen mielelläni myös taideteoksia, jotka suunnittelen ulos johonkin tiettyyn paikkaan. Se on minulle ideaalitilanne, ja olenkin tehnytkin tämän kaltaisia tilausteoksia aika paljon.

Myös taiteen luominen sisätiloihin kiehtoo. Hiljattain hän sai kutsun kilpailuun, joka käsittää Tukholman uusien metroasemien taiteellisen suunnittelutyön.

Reés tuntee itsensä etuoikeutetuksi voidessaan inspiroitua sekä Etelä-Euroopan valosta että Pohjois-Euroopan luonnosta.

– Ruotsissa käydessäni tunnen todella olevani osa luontoa, se antaa väkisin vaikutteita myös työhöni.

Ruotsin metsät ja saaristoalue ovat lähempänä suomalaista taiteilijaa kuin Andalusian sinänsä komea luonto.

– Tunnistan itseni siinä luonnossa. Siellä on vettä, merta, joka ei kuitenkaan ole valtameri, ja tunnen sen vaarat ja luonteen tarkkaan. Se luonto on minulle tuttua.

Matematiikkaa ja luovuutta

Reés on viime aikana tehnyt kookkaita teoksia ruostumattomasta teräksestä. Hänen teoksensa valmistetaan Madridissa maineikkaassa Capataidevalamossa, jossa myös taiteilija itse seuraa valmistusprosessia läheltä.

– Teen ensin pienoismallin, jonka pohjalta suuria teoksia lähdetään tekemään. Nykyään apuna voi käyttää myös esimerkiksi kolmiulotteisia 3D-kuvia. Olen todella tarkka, että saan juuri sitä mitä haluan, eikä vain sinne päin, mutta talossa on onneksi uskomatonta käsityötaitoa.

Ruostumaton teräs on antanut Reésille mahdollisuuden tehdä aiempaa suurempia teoksia.

– Se on minun suurin haaveeni: tehdä jotain oikein massiivista.

Tuttuja materiaaleja ovat saven lisäksi myös kivi ja pronssi, ja rakkaita tekniikoita ovat myös etsaus ja piirtäminen. Maalaamisen hän jättää mieluusti lahjakkaalle tyttärelleen.

– Materiaalit ovat aina rajoittuneita, joten kuvanveistäjänä sitä aina etsii uusia materiaaleja, joilla toteuttaa ideoitaan.

Jo kotona Reésiä kannustettiin luovuuteen. Hänen suvussaan on taiteilijoita, käsityöläisiä, eri alojen suunnittelijoita, balettitanssijoita ja näyttelijöitä.

– Luovuus oli osa lapsuuttani, ja halua tehdä taidetta kunnioitettiin kotonani, hän kuvailee.

– Vanhemmillenikin oli tärkeää tehdä niin sanottua "luovaa turhuutta". Isäni oli ammatiltaan kultaseppä ja teollisuussuunnittelija, äiti taas työskenteli aivan toisella alalla, kirjanpitäjänä.

Reésissä itsessään yhdistyvät hyvin kummankin vanhemman lahjat, sillä koulussa hän piti sekä taiteesta että matematiikasta.

– Kieliä minä taas inhosin, mutta täällä sitä vaan ollaan ja niitä puhutaan, hän nauraa.

Arkkitehtuurissa hän pystyy yhdistämään kummatkin intohimonsa, ja myös veistoksia hän luo matemaattisella tarkkuudella.

– Etsin luonnosta toistuvia muotoja. Otan käteeni esimerkiksi kukkasen, jonka osat ovat symmetrisiä, mutta ne rakentuvat kuitenkin parittomiin lukuihin. Kun luontoa oikein alkaa tutkia, pääsee aina lähemmäs ja lähemmäs. Yksityiskohdista ammennan ideoita teoksiini, hän avaa teostensa tematiikkaa.

– Loppujen lopuksi kaikki on matematiikkaa, mutta sitä ei huomaa ennen kuin tutkii.

Ylpeä suomalainen

Vaikka Reés käy nykyään Suomessa harvakseltaan, uskoo hän taiteensa olevan lopulta peräisin lapsuuden kesistä Suomessa.

– Juoksimme kaikkialla paljasjaloin, olimme aina luonnossa. Sellainen menee sieluun, ilman että siitä on edes tietoinen.

Myös sen, että hän on pärjännyt taiteilijana, hän pistää osaltaan suomalaisuuden piikkiin.

– Me suomalaiset olemme sisukkaita, emme anna periksi. Työtä täytyy aina tehdä, se on sitä suomalaista itsepäisyyttä, Reés pohtii.

– Voimme olla myös ylpeitä kielestämme. Olemme niin pieni kieliryhmä, jota kukaan muu ei ymmärrä, mutta olemme silti pinnistäneet ja pitäneet oman kielemme. ■

Olé-fakta | **Kuvanveistäjä Anna-Maija Reés**

- Anna-Maija Reés on suomalainen kuvanveistäjä, kuvataiteilija ja arkkitehti.
- Asuu ja työskentelee Marbellan tuntumassa, San Pedro de Alcántarassa, Espanjan Aurinkorannikolla.
- Opiskellut Suomessa Vapaassa taidekoulussa vuonna 1976.
- Suorittanut arkkitehdin tutkinnon Ruotsissa, Lundin teknillisessä korkeakoulussa, vuonna 1982.
- Opiskellut muun muassa kuvanveistoa ja keramiikkataidetta Lyypekin taidekoulussa Saksassa vuosina 1994–96. Myöhemmin täydentänyt opintojaan Espanjassa.
- Tekee nykyään pääasiassa veistoksia, hyödyntää materiaalina mm. ruostumatonta terästä.
- Teosten aiheet kumpuavat muun muassa luonnon muodoista ja organismeista.
- Lisätietoja osoitteesta *www.annamaijarees.com*.

"Espanjassa puutarhaprojektit ovat tärkeitä, sillä ihmiset lähes asuvat ulkona ison osan vuodesta."